

ราช (พระราชา) เป็นทวิลิงค์ (๒ ลิงค์) ในปุง. แจกอย่างนี้

วิภัตติ	เอกวจนะ	พหุวจนะ
ปฐมา	ราชา ลง สี ปฐมา.เอก. เอา อ กับ สี เป็น อา = ราชา อ.พระราชา	ราชานอ ลง โย ปฐมา.พหุ. เอา อ กับ โย เป็น อาโน = ราชานอ อ.พระราชา ท.
ทุตिया	ราชานัน ลง อํ ทุตिया.เอก เอา อ กับ อํ เป็น อานัน ราชานัน ซึ่งพระราชา สูพระราชา ยิงพระราชา สินพระราชา ตลอดพระราชา กะพระราชา เฉพาะพระราชา	ราชานอ ลง โย ทุตिया.พหุ. เอา อ กับ โย เป็น อาโน = ราชานอ ซึ่งพระราชา ท. สูพระราชา ท. ยิงพระราชา ท. สินพระราชา ท. ตลอดพระราชา ท. กะพระราชา ท. เฉพาะพระราชา ท.
ตติยา	รณญา ลง นา ตติยา.เอก เอา ราช + นา = รณญา ด้วยพระราชา โดยพระราชา อันพระราชา ตามพระราชา เพราะพระราชา มีพระราชา ด้วยทั้งพระราชา ข้างพระ ราชา ทางพระราชา	ราชูหิ ลง หิ ตติยา.พหุ. ลง หิ คง หิ ไว้ เอา อ เป็น อุ ที่ชะอุ เป็น อุ = ราชูหิ ราชูหิ ลง หิ ตติยา.พหุ. แปลง หิ เป็น หิ เอา อ เป็น อุ ที่ชะ อุเป็นอุ = ราชูหิ ด้วยพระราชา ท. โดยพระราชา ท. อันพระราชา ท. ตามพระราชา ท. เพราะพระราชา ท. มีพระราชา ท. ด้วยทั้งพระราชา ท. ข้างพระราชา ท. ทางพระราชา ท.
จตุตถิ	รณญอ ลง ส จตุตถิ.เอก. เอา ราช+ส = รณญอ ราชโน ลง ส จตุตถิ.เอก. เอา ราช+ส = ราชโน แก่พระราชา เพื่อพระราชา	รณญอ ลง นํ จตุตถิ.พหุ เอา ราช+นํ = รณญอ ราชูนํ ลง นํ จตุตถิ.พหุ. ลง นํ คง นํ ไว้ เอา อ เป็น อุ ที่ชะ อุ เป็น อุ = ราชูนํ

	ต่อพระราชา	แก่พระราชา ท. เพื่อพระราชา ท. ต่อพระราชา ท.
ปัญจมี	รณญา ลง ส มา ปัญจมี. เอก. เอา ราช + ส มา = รณญา แต่พระราชา จากพระราชา กว่าพระราชา เหตุพระราชา	ราชูหิ ลง หิ ปัญจมี.พหุ. ลง หิ คง หิ เอา อ เป็น อุ ที่หะ อุ เป็น อุ = ราชูหิ ราชูภิ ลง หิ ปัญจมี.พหุ. แปลง หิ เป็น ภิ เอา อ เป็น อุ ที่หะ อุ เป็น อุ = ราชูภิ แต่พระราชา ท. จากพระราชา ท. กว่าพระราชา ท. เหตุพระราชา ท.
จัญฉี	รณโย ลง ส จัญฉี.เอก เอา ราช+ส = รณโย ราชินี ลง ส จัญฉี.เอก. เอา ราช+ส = ราชินี แห่งพระราชา ของพระราชา เมื่อพระ ราชา	รณญ์ ลง น จัญฉี.พหุ. เอา ราช+น = รณญ์ ราชุน์ ลง น จัญฉี. พหุ. ลง น คง น ไว้เอา อ เป็น อุ ที่หะ อุ เป็น อุ = ราชุน์ แห่งพระราชา ท. ของพระราชา ท. เมื่อพระราชา ท.
สัตตมี	รณเย ลง ส มี สัตตมี.เอก. เอา ราช+ส มี = รณเย ราชินี ลง ส มี สัตตมี.เอก เอา ราช + ส มี = ราชินี ในพระราชา ใกล้พระ ราชา ที่พระราชา ครั้นเมื่อพระ ราชา ในเพราะพระราชา เหนือพระราชา บนพระ ราชา ณ พระราชา	ราชูสุ ลง ส สัตตมี.พหุ. ลง ส คง ส ไว้เอา อ เป็น อุ ที่หะ อุ เป็น อุ = ราชูสุ ในพระราชา ท. ใกล้พระราชา ท. ที่พระราชา ท. ครั้นเมื่อพระราชา ท. ในเพราะพระราชา ท. เหนือพระราชา ท. บนพระราชา ท. ณ พระราชา ท.
อालปนะ	ราช ลง สี อาลปน. เอก. ลง สี ลบ สี = ราช แน่พระราชา ดูก่อนพระราชา	ราชาน ลง โย อาลปน.พหุ. เอา อ กับ โย เป็น อาโน ราชาน

	ข้าแต่พระราชา	แนะพระราชา ท. ดูก่อนพระราชา ท. ข้าแต่พระราชา ท.
--	---------------	---

ทดสอบการแต่งประโยค

๑. อ.ทหาร ท. **ของพระราชา** ผู้ประหารอยู่(ปหรนต) **ซึ่งพระราชา** อื่น ที่ประตู่(ทวาร) แห่งเมือง ของพระองค์ ฯ

ตอบ. อตตโน นครสส (ธานียา, ปุรสส) ทวาเร (ทวารสมิ, ทวารมฺหิ) อญญํ ราชานํ ปหรนตสส รณญเญ (ราชิน) โยธา ฯ

๒. **อ.พระราชา ท.** ผู้เป็นใหญ่กว่า **กว่าพระราชา ท.** ผู้มีศรัทธา ในพระศาสนา(สาสน-นปง) ของพระพุทธเจ้า ผู้เลิศ แห่งโลก ท. ฯ

ตอบ. โลกานํ อคคสส พุทฺธสส สาสนเญ (สาสนสมิ, สาสนมฺหิ) สทฺเชหิ **ราชูหิ** อีสสรตธา **ราชาน** ฯ

๓. อ.โจร ท. ผู้มีร้อยห้าเป็นประมาณ(ปญจสต) ผู้ถวายเป็น(เทนต) ซึ่งธิดา ท. ของตน **แก่พระราชา** พระนามว่าพิมพิสาร ฯ

ตอบ. พิมพิสารสส รณญเญ อตตโน **ธิดโร** เทนตธา ปญจสตา **โจธา** ฯ

ทดสอบการแปลบาลี

๑. อิทฺเตสฺ รณฺเญสฺ **ราชูหิ** สทฺชตฺรสส **रणญเญ** อมจฺจา ฯ

**ตอบ. อ.อำมาตย์ ท. ของพระราชามีศรัทธากว่า กว่ำพระราช
ราชา ท. ในแคว้นแคว้น ท. อันรุ่งเรือง ๑**

๒. อตตโน นาคสุส ราชิน วิหโย เทนตา ชนา ๑

**ตอบ. อ.ชน ท. ผู้ถวายอยู่ ซึ่งข้าวเปลือก ท. แก่พระราชามีเป็นที่พึ่ง
ของตน ๑**

๓. พุทฺธเส สทฺธานัน นาครานัน รณญเฏ ภตฺติ (ความภักดี) ๑

**ตอบ. อ.ความภักดี ในพระราชามีของชาวเมือง ท. ผู้มีศรัทธา ใน
พระพุทธเจ้า ๑**

แจก ราชินี แจกอย่าง นารี (นาง)

แบบฝึกหัด

๑. อ.แก้ว อันประเสริฐ (วร, อริย) ของพระราชามีผู้ถึงแล้วซึ่งทุกข์
(ทุกข์ปฏัตต) ในโลก แห่งพระราชามีผู้เป็นที่พึ่ง แห่งบุตร ท. ผู้
ไปอยู่(คจฺจนต) กับ ด้วยพระราชามีผู้ไม่มีที่พึ่ง (อนาถ) ๑

๒. อ.พระราชามีแห่งแคว้นใหญ่ ไกลภพ แห่งพรหม
ผู้ประเสริฐกว่า (เสยฺย) กว่าเทวดา ท. (เทว-ปง, เทวดา) ผู้ทำอยู่(ก
โรนต) ซึ่งกรรม ท. อันงาม(กฺลฺยาณ, โสภณ) ด้วยตน ๑

๓. อ.แคว้นแคว้น ท. แห่งพระราชามีผู้เลิศ กว่าพระราชามี
ผู้มีฤทธิ์มาก (มหิทฺธิก) ในเมือง ไกลภูเขานันสูงที่สุด(อุตฺตม) อัน
ถึงพร้อมแล้วด้วยต้นไม้ (รุกฺขสมปฺนฺน) ไกลอาศรม(อสฺสม-ปง) ของ
ฤๅษี ท. (อิสิ-ปง) ผู้เป็นที่พึ่ง แห่งพรหม ผู้ประสพทุกข์ (ทุกฺขิต) ๑

อ.หงส์ผู้พระราชาท. คั้วบินไปอยู่(กจุนต) ฐู่ห้องฟ้า(นภ)
กับ(สทฐี) คั้วยเทวดาผู้พระราชาท. พระนามว่าสั๊กกะ ๑

อ.นาคผู้พระราชาท. ผู้ประหารอยู่ ซึ่งครุฑผู้พระราชาท.
ในภพ แห่งพระราชจักรพรรดิ ผู้เป็นที่พึ่ง แห่งพระราชน้อยท.

อ.พระราชน้อยท. ผู้ขยัน กว่าพระราชายิ่ง ในเมือง
แห่งหงส์พระราชาท. ผู้มีฤทธิ์มาก(มหิทฐิก) ๑